

ДУСЛЫК

ОКтябрь районы ижтимагый - сәяси. газетасы. ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКТЯБРЬСКОГО РАЙОНА.	7 июнь, 1997 ел. ШИМБӘ
Газета 1931 елның 9 июленән бирле чыга.	№ 62 (8074)
Бәясә билгеләнгәнә	

КҮРКӘМ ЭШНЕҢ КҮМӘК БӘЙРӘМЕ

Бүген - халкыбызның иң көтеп ала торган бәйрәмнән берсе - Сабан туге. Авыл халкы кыр эшләренең киеренкеләнгәннән бер кат бушанган, күп таңнарны кырда аттырып сабанда сайрашып, яңа уңышка ышанычлы нигез салып куеп килә ул бәйрәмгә. Бу яктан районыбыз авыл хезмәтченнәре Сабан туге изге бурычларын намус белән башкарып чыгуларыннан туган зур горулык хисе белән каршы алдылар. Игенчеләребез язгы кыр эшләренә республикада иң беренчеләрдән булып керештеләр һәм алынган темпны ахыргача саклап мөһим кампанияне уңышлы төгәлләделәр. Быелгы язга хужалык итүнең яңа формаларын куллануға күчеп, яңа хезмәт берләшмәләре - кооперативларга тупланып чыккан игенчеләребез уңыш язымышы өчен көрәштә чын - чынлап фидакәрлек үрнәкләре күрсәттеләр, бу киеренке чорда көнне - төнгә ялгап эшләделәр. Зур оешканлыкның нәтижәсе куз алдында.

Ужым культуралары башта иртә яздан, аннан соң куаклануның соңгы стадиясендә минераль ашлама белән тукландырылды, шуңа да быел көзгә бодай һәм арышның мул уңышына өметниклы. Сабан чөчүендә дым саклаулы, чыгымнарны мөмкин кадәр киметүгә юнәлтелгән технологияләргә, югары сыйфатлы һәм кыйммәтле культура-

ларның майданнарын арттыруга йөз тотылды. Шул максаттан хужалыкларда 128 чөчү агрегаты оештырылды, һәр хужалыкта минераль ашлама төягечләр булдырылды, үзезнең Норлат машина төзү заводында ясалган яңа төр культураторларны куллану тугракны беренчел эшкәртеп кенә чөчү алымын киң файдаланырга мөмкинлек бирде. Шуңа күрә сабан культуралары тугракта дым күп чакта жиргә күмдерелде. Чөчүлекләргә чүп үләннәрдән һәм кортыклардан саклау препаратларының киң җыелмасын булдырып, аларны куллану эшен бер оешма кулына туплау игенчеләребезгә язгы кыр эшләрен тоткарлыксыз алып барырга мөмкинлек бирде.

Быел язгы бодайның майданнары 29 мең гектар чамасы тәшкил итә, бөртек өчен кукуруз 3 мең гектарга якин майданда игелә, сенаж максатларына аксымга бай борчак культурасы майданнары күпкә арттырылды, сөтне арттыруга зур этәргеч ясый торган азык чөчүендә майданнары да ишле. Сабан чөчүе майданнары елдагыдан ишләрәк булуга да карамастан, бөртекле культураларны, беренче чиратта бодайны аркылыга - буйга һәм эзгә - эз чөчү технологиясе киң кулланылды һәм һәр очракта да рәтләргә минераль ашлама кертелде. Бу үсемлекләргә тиешле куелыгына ирешергә мөмкинлек бирде. Чөчүлекләргә минераль ашлама белән өстәмә тукландыру уздыру уңышка гарантияне тагын да ныгыта.

Быел алдынгы француз технологиясе буенча игелә торган шикәр чөгәндере майданнары арттырылды һәм хәзер ул культураның тугыз хужалыктагы 1600 гектары кул хезмәте кулланылмыйча үстерелә. Хатын - кызларның хезмәтен җиңеләйтүгә булышлык итүче немец чөчүлекләре дә максимум файдаланылды.

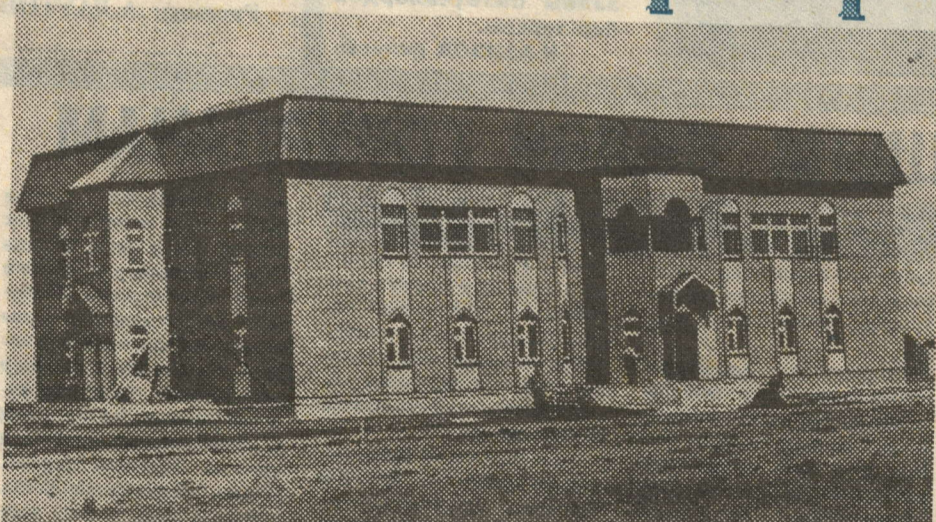
Быелгы уңышканыклы нигез салып куйган игенчеләребез уңыш язымышы өчен көрәштә өле дә киеренкелекне сүрелдермиләр. Бүген басуларда үсемлекләргә саклау чаралары уздырыла, шикәр чөгәндере, кукуруз плантацияләрендә дә эш колач жәя. Бер үк вакытта хужалыкларда терлек азыгы хәзерләү кебек мөһим кампаниягә чынлап торып тотындылар. Өле ике генә көн элек уздырылган куш семинарларында быел бу эшне башкарып чыгуның үзенчәлекләре турында җентекле сөйләшү булды. Семинарларда малларны жәйгә лагерь шартларында асрауға иртә күчүнең уңай нәтижеләре һәм бу чорда терлекчеләр алдында торган бурычлар, терлек каралтыларын кышлату чорына үрнәк төстә өзәрләү, беренче чиратта малларны чы-

гымнарны киметүгә юнәлдерелгән ысуллар белән асрау технологиясен киң кертү мәсьәләләре турында эшлекле сөйләшү алып бардылар. Терлекчеләребезнең бу бәйрәмгә сөт һәм ит реализацияләүнең яртыеллык планнарын вакытыннан күпкә алдан үтәп килүләре турында алдагы санда гына хәбәр иттек. Сөт житештерүчеләребез бүген дөтемни югары тоталар. Район буенча бер сьердан кенә уртача 13 килограммнан артыграк сөт савыла, хәзерләүләргә пунктларына көн саен 130 тоннадан артыграк продукция озатыла. Бу - узган елның шул чорындагыдан 50 тоннага күбрәк. Сөт муллыгы өчен ярышның иң алгы сафында атлаучы «Кондырча»да бу көннәрдә сьерларның продуктлылыгы 24, Дуслыкта 23,5, Мичурин исемендәге хужалыкта 20, «Якты Күл»дә һәм «Агрохимсервис»ның ярдәмче хужалыгында 17,1, «Рассвет», «Киекле»дә 15 килограммнан артыграк, тагын дистеләгән хужалыкта 13 килограммга якин һәм аннан да артыграк. Ирешелгәннәр өле чик түгел.

Авыл эшчәннәренә, районныбызның барлык хезмәт коллективларының, барлык халкының уртак бәйрәме булган Сабан туге, андагы күңел күтәрәнгелеге алга таба тагын да зуррак эшләргә, тагын да күрәкчәк нәтижәләргә ирешүгә этәргеч булып дип ышанабыз.

Сабантуйга - яңа аэропорт

Норлатта Сабан туге гомер - гомергә аэропорт майданында үткәреләп килгәнә, бәйге майданы белән аэропорт майданы норлатлылар аңында бер - берсеннән аерылгысыз. Элегрәк ул бәйләнеш сабантуйга кадәр бер - ике көн алдан, аннан соң төшкә кадәр Норлат - Казан самолетының очуы туктатылып торуга кайтып кала торган иде. Аннары өле самолет төшеп утыра торган болынлыкның болай да сезонлы характерда булганлыгы да сер түгел. Шуңа күрә былтыр көз районның яңа житәкчеләге елның һәм һаваның теләсе нинди вакытында да самолетлар төшеп утыру һәм очып китү мөмкин булсын өчен махсус асфальт полоса салдыру-

га тотынды. Иңе 28 метр, озынлыгы бер километрдан артык булган ул полоса юл төзелеше өчен гаять катлаулы булган шартларда да билгеләнгән срокка - ноябрь башына өлгер-

де һәм хәзер инде республикабыз башкаласы Казанга самолет белән сөгәтәтән азрак вакыт эчендә барып житүнең бер кыйнлыгы да юк. Өмма аэропортта эш моның белән генә тө-

мамланмады. Төзүчеләр алдына гаять зур эш - аэровокзалның заманча бинасын быелгы Сабантуйга өлгертү бурычы куелды. (Ахыры 2 нче биттә).

«Уйнагыз гармуннар»да катнаштылар

Май азагында Казанда үткән «Уйнагыз гармуннар» республика бәйрәмендә безнең район вәкилләре дә катнашты. Алар арасында РСУдан Илсур Мусин, Чулпаннан Фәнил Хәлимов, Аксумладан Ирина Семенова һәм Норлаттан Ирина Сафандеева бар иде.

Соң булса да, уң булсын

Кадерле дуслар! 5 нче июнь көнне без Бөтендөнья табигатьне саклау көнен билгеләп үттек. Без Татарстан Республикасы экологик фондының Көнъяк - Көнчыгыш бүлегә тирә - як мохитны чистарту, табигатьне - чиста һаваны, яшеллекне саклау өчен аз көч куймыйбыз. Шулай да, бу изге эш, килчәк буынны тәрбияләүдә, аның сәламәтлеген, генофондны саклау буенча әллә нинди фондлар оешса да һәркем аны үз җаваплылыгына алмаса, экология кебек гомуми проблеманы хәл итүгә ирешеп булмагачы көн кебек ачык. Шуңа да һәркемне бу мәсьәләгә җитдирәк карарга, үзез яшәгән җирне якин күрергә, үз итәргә чакырабыз. Бердәм көч белән без шактый проблемаларны хәл итә алырбыз, тирә - ягыбызның чисталыгын да саклай алырбыз дип ышанабыз.

Соң булса да табигать кочагында яшәүче һәркемне бәйрәм белән котлыйбыз. Сезгә иминлек, сәламәтлек телибез, сулайсы һавагыз саф, эчәсе суыгыз чиста, йери - юлларыгыз тигез булсын, тирә - як мохитне сәламәтләндерүдә уңышлар юлдаш булсын.

И. БАКИРОВ.

ТР экофондының көнъяк - көнчыгыш бүлегә директоры.

Яңа аэропорт

да-че-зе-де-не-ен-ыт-О-и-а,-а-ва-ы-ли-ан-на-ат-т-ле-гы-ган-те-ты-ак-фон-жок-ла-лык-ки-вәтү-теш-рен-лар-ип-лөп-да-да-би-ең-ен-р-ы-та-л-за-ан-ча-не-чи-ен-ы-эм-ш-ан-эр

һәм оешмалар да читтә калмады. «Норлатгаз» оешмасы бинага табигый газ үткәрсә, НГДУ тәүкчеләре 700 метрлап арада суүткәргеч сузды.

Аэровокзал бинасының эчке бүленеше һәм бизәлешен пассажирлар үз күзләре белән күрәчәкләр өле. Алда телгә алынган чит ил фирмасы тәүкчеләре бизәү эшләрен төмамлагач, пассажирлар өчен бөтен уңайлыklar да буласы. Уңайлыklar дигәндә очып китү - төшү полосасын башка шәһәрләр, шул исәптән Самара белән ике арада да һава юлы ачу мөмкинлеге дә бирерлек таләпләргә туры китерү буенча да зур эш башкарылды. Норлат автоюллар идарәсе алда телгә алынган арага икенче кат асфальт түшәп чыкты, аэровокзалга килү юлын салу, вокзал тирәсен асфальтлау буенча да башкарган эшләренең майданын кушсаң, бу оешмагына да 40 мең квадрат метр майданга табадай шомо катлам түшәгән булып чыга. РСУ былтыр көз үзә эшләгән борылу полосасына икенче кат асфальт күлмәк кидерде.

Әнә шулай уртак хезмәт нәтижәсе булып өлгерде ул Норлатның өр-яңа аэропорты. Ә янәшәдә генә, инде әйткәнәбезчә, ипподром. Быелгы Сабантуйда атлар чабачак майданны шулай зурдан кубып атавыбыз юкка түгел, чөнки быел аны нәкъ менә ипподром таләпләренә тулы җавап бирерлек иттерү өчен

бик аз - нибары ике атна чамасы вакыт эчендә гаять күп эш башкарылды. Былтыр озынлыгы 1100 метр гына булган чабу әйләнәсе стандарт таләпләренә, ягъни 1600 метрга җиткерелде. Шуңа күрә хәзер атлар чабышка бер үк урыннан старт алып, аларның финишка ничек килүен дә шунда ук күзәтергә мөмкин булчак. Мондый уңайлык булдырган өчен рәхмәт укыячак тамашачылар рәхмәтләрен иң элек чабыш юлын яңабаштан диярлек ясап чытуда, ягъни бу эшкә техника бүлүдә, ком ташытуда зур активлык белән катнашкан НУАД, ДРСУ, Хафизов исемеңдәге, «Кондырча» хужалыклары, шикәр заводы, АТП, «Сельхозтехника» берләшмәсе, 53 нче СМУ, 127 нче ПМК, шулкадәр комны бушатуны оештырган РСУ җитәкчеләренә һәм эшчеләренә, ипподромның әйләнәсен үз материаллары һәм көчләре белән эшләткән НГДУ, УТТ, НУРБ коллективларына әйтергә тиешлекләрен белеп торсыннар. Быел чаптарлар һәм юртаклар өчен чабыш юллары аерым - аерым булып, алар арасына чирәм тезеп чыгылган икән, анысы - СПТУ коллективы эше. Комга катнашкан һәм ат тоягы астыннан читкә атылуы мөмкин булган вак ташларны кул белән җыеп алуга дәүләт органның эшләүче күпме кеше тартылды тагын...

Норлатның аэропорт майданы белән Сабантуй майданы өнә шулай, инде гомерлеккә бергә бәйләнде. Бүген, халкыбызның традицион бәйрәменә җыелган халык иң элек мондагы шушы зур үзгәрешләргә игътибар итәр, бәйге бизәгә булган ат чабышларының да был яңа төсмерләр алуын сизми калмаслар, кыскасы, Сабан туен күңелле итеп үткөрерләр дип ышанасы килә.

Р.ГЫЙЛЬМЕТДИНОВ.

Рәсемдә: Яңа аэровокзалны бизәүчеләрдән бер төркем.

Н.АЗИЗОВ фотосы.

Берсе кырдан килә Сабантуйга...

«Заветы Ильича» кооперативлар ассоциациясендә Александр Николаевич Корнеев алдыңгы механизатор. Бу хезмәткә анын ике дистә елга якын гомере бирелде, димәк тәҗрибәсе дә кечкенә түгел. Александр Николаевич елның күп өлешен тракторда үткәрсә, иң җаваплы чор - урып - жыюда СК - 5 комбайнына утыра. Анда да үз эшен намуслы итеп, жиренә җиткереп башкара.

Рәсемдә: «Заветы Ильича» КАСы механизаторы А.КОРНЕЕВ.

...икенчесе - там - том чыгара

Эгәр дә сез райпо кибетләре, буфетларыңнан матур бизәлгән тәмле - тәмле торتلар алып ашарга яратсагыз, белсез: аларга Асия Даутованың да өлеше керә. Жыйнак, уңган бу кыз райпоның жәмәгать туклануы предприятиесенен кондитерлык цехында эшли. Төп вазифасы баллы торتلар ясау. Тәмле дә, туклыксы да булырлык итеп пешерә ул аларны. Торتلарны бизәүгә дә ижади якын килә. Болардан тыш, Асия башка төрле камыр ризыклары пешерүгә дә бик оста, III разрядка ия.

Уңган, даими эзләнәп эшли ул, - ди анын турында кондитерлык цехы бригадиры Н.Хөсетдинова да.

Рәсемдә: А.ДАУТОВА.

Н.АЗИЗОВ фотолары.

Күптән түгел миңа Бөгелмә шәһәрәндә авылдашым Гариф Закир улы Закировның 70 яшьлек юбилеендә катнашырга туры килде. Бу тантанада аңа карата әйтелгән җылы котлау сүзләреннән мине авылдашым өчен горурлану хисләре биләде. Ул - педагог, Бөгелмә шәһәрәнең 1 нче номерлы интернат - мектәбе директоры. Үзенең нәтижәле педагогик хезмәтләре өчен Татарстанның һәм Россия Федерациясенең атказанган укытучысы исемен алган, шәһәр урамнарын, мектеп тирәләрен гөлбакчага әйләндергән өчен ВДНХның алтын медаленә лаек булган, тугыз чакырылышта (һәм әле бүген дә) шәһәр Советы депутаты, нияһят жәмәгать эшләрендәге,

шәһәрне төзекләндерүдә зур хезмәтләре өчен шәһәрнең почетлы гражданы исемен йөртүче авылдашыбыз ул.

Гариф Кизләү авылында туып үсте. Аның да балачагы, яшүсмер еллары авыр сугыш чорына, сугыштан соңгы юклык елларына туры килде. Әтисе кинәт кенә үлеп киткән, 8 класстан укуын ташлап, колхозда эшләргә, гаилә турында кайгыртырга туры килде аңа. Ләкин укуга, белемгә омтылышы зур иде. Шуңа күрәдер армия сафларынан кайткач та, мектептә укуын давам итте. Мектептән соң Бөгелмә укытучылар институтын кызыл

Бәйрәм яме - кунак белән

дипломга төмамлады, аннары Казан педагогия институтында читтән торып укыды.

Педагогик хезмәтен Бөгелмәнең 11 нче номерлы мектебәндә башлап җибәрә. Аның оештыру сәләтен сизеп алып тиз арада шул мектепнең директоры итеп билгеләләр. Педагогик хезмәтенә күп өлеше 1 нче номерлы интернат мектеп белән бәйлә. Гариф бик тынчсыз, һәрдаим эзләнүче, яңалыкка омтылчу кеше. Ул җитәкләгән интернат - мектеп республикадагы түгел, Россия Федерация-

сендә дә танылды. Бу интернат - мектептә бик күп тапкырлар Республика һәм Россия Федерациясә мектеп җитәкчеләренә семинарлары үтәп, күпләр аның эш тәҗрибәсен өйрәнделәр һәм өйрәнеләр дә.

Әллә Чирмешән буйларының матур болынлы, әрәмәле табигать кочагында үскәнгәме, Гариф табигатьне, яшеллекне, чәчәкләрне бик ярата торган кеше. Башта 11 нче номерлы мектеп тирәсен, аннан интернат - мектепнең тирә - ягын гөлләр бакчасына өйрәндерде ул. Кайчандыр ком бура-

ны уйнаган Бөгелмә шәһәрә бүген урман кебек яшеллек эчендә утыра икән, биредә Гариф Закировның хезмәте дә кечкенә булмады. Интернат - мектеп урнашкан урам төз чыршылар, чәчәкләр аллеясына өверелде. Шәһәр урамнарына, паркларга куаклар утыртуга да аның һәм ул җитәкләгән коллективның шактый хезмәте кергән. Шәһәр буйлап барганда төз, матур чыршы, нарат, каен куакларына күрсәтеп аларны кайсы елларда кемнәр белән утыртканын зур канәгатьлек белән сөйләй ул. Бу хакта юбилей кичендә аны тәбрикләп сөйләүче шәһәрнең төрле предприятие, уч-

реждение җитәкчеләре: «Гариф Закирович безне куак утыртырга, тирә - якны яшелләндергә өйрәтте» - дип зур ихтирам белән билгеләп үттеләр.

Гариф Закировичның өстәлендә - бик күп Мактау кәгазьләре, төрле оешмалардан котлау адреслары, телеграммалар. Алар арасында Республика мөгариф министрлыгының һәм Бөгелмә шәһәрә хакимияте башлыгының килгән Мактау кәгазьләре дә бар. Алар бу олы жанлы авылдашымның зур ихтирамга лаек булуы турында сөйләләр. Мондый зур хөрмәткә җавап итеп Гариф Закирович исә әле дә эшендә, һаман да эзләнүдә, яңача омтылышта.

И.БӘХТИЯРОВ.
Норлат шәһәрә.

